

Kodėl emigrantams verta balsuoti

www.bernardinai.lt

2008-10-03

Kokie bebūtų naujųjų išvykusiųjų motyvai, dažnas iš mūsų viešai pareiškia: rinkimuose nebalsuosiu, nes man visiškai „dzin“. Neva negyvenu Lietuvoje ir man visiškai neįdomu, kas ją valdys. Galbūt „Suvirintojas“, galbūt „Šlovingasis Rolandas“. O galbūt stebuklingai suveikus įvaizdžio kūrimo technologijoms bus sukonstruotas naujas „išgelbėtojas“ – bet man tai jau neįdomu. „Aš ir mano vaikai nebalsuos rinkimuose, kas nori, tegul tą Lietuvą ir valdo“, – neseniai Mančesteryje man pareiškė vienas iš sutiktų naujosios kartos emigrantų.

Kodėl toks mąstymas bei politinis absenteizmas yra pirmiausiai nenaudingas tiems išvykusiems, kurie rengiasi nebalsuoti rinkimuose? Viena vertus, raginti naujuosius emigrantus balsuoti vien todėl, jog „Tėvynė motina šaukia“, būtų tikra atgyvena ir kvėpėtų stalinistinėmis kategorijomis. Juk prievarta negali atsirasti jokia meilės ir pagarbos tėvynei forma. Priešingai nei dvidešimtojo amžiaus egzistencialistui A. Kamiu, šių dienų lietuviui nebėra būtinybės rinktis tarp „Motinos ir Tėvynės“, nes tėvynę šiandien galima mylėti ir jai būti naudingam gyvenant svetur bent jau nemažiau, nei gyvenant savame krašte. Fizinė erdvė ir „filotopinis“ tėvynės meilės suvokimas nebėra vienintelis lojalumą savam kraštui apsprendžiantis veiksnys.

Tačiau lojalumas bei meilė savam kraštui gali būti įrodyta teisingo balsavimo rinkimuose forma. Nesena Rusijos invazija į Gruziją dar sykį parodė, kokia teoriškai pažeidžiama yra mūsų tautos laisvė. Amerikiečių žurnalas „Newsweek“ rugsėjo pradžios numeryje retoriškai klausia, kas laukia toliau po Gruzijos: Krymas, kuriame 58 procentus populiacijos sudaro rusiškai kalbantys gyventojai? Kas pratęs šį nebaigtą „imperinį Rusijos verslą“? O kokios geopolitinės garantijos, jog ateityje vėl nebus gviešiamasi Baltijos šalių? Juk dokumentinis filmas „Sovietų Pasaka“ – tai toli gražu ne sufalsifikuotos teorinės pasakaitės, o reali komunistinių nusikaltimų epochos sklaida. Štai didysis dramaturgas Bernaras Šo savo laiku buvo taip susižavėjęs „Sovietų pasaka“, jog net rašė ditirambus „humaniškiems“ Lenino lageriams. Tokie tie pragmatiškai naivūs vakariečiai, kurie vardan saugios energetinės egzistencijos ir pigių naftos produktų neretai užmerkia akis prieš Rusijos buką jėgos kultą. Pragmatiški vakarų europiečiai, kuriems emigrantai iš rytų Europos šalių daugiau ar mažiau reikalingi tik kaip pigi darbo jėga, vieni mūsų vidaus ir nacionalinio saugumo problemų neišspręs – jie nebus mūsų vienintelis skydas nuo išorinių grėsmių. Kad ir kaip Lietuvos žiniasklaidai bebūtų aktualus naujasis Baltųjų rūmų šeimininkas, nei Barakas Obama nei Džonas Makeinas nėra tie stebukladariai ir naujieji mūsų „išgelbėtojai“. Už juos balsuos JAV piliečiai, kurių pasirinkimą lems du įtikinamumo kriterijai – soti ir saugi Jungtinių Valstijų ateitis. Ir dirbs naujai išrinktas JAV prezidentas Amerikai. Jos ir jos žmonių gerovei. Tad ar verta mums išvykusiems vardan materialinės gerovės pamiršti savo šaknis?

Kodėl mes, išvykusieji ir likusieji Lietuvoje, negalime būti tokie pat savo pasirinkimu pragmatiški, kaip ir laisvės bei svajonių šalies gyventojai? Štai kodėl emigrantai turi balsuoti teisingai. Mūsų politinis aktyvumas lems, kaip Seimas dirbs likusiųjų ir išvykusiųjų gerovei. Nuo to, kaip mes balsuosime, priklausys naujojo Seimo moralinė kokybė ir kompetencija, jo užsienio politikos orientyrai. Kiekvieną mastantį emigrantą sukūrė Gruzijos įvykiai, kiekvienas mūsų anglijose, airijose ar amerikose miegame daug geriau ir giliau, kai mūsų namuose Lietuvoje yra saugu. Beveik visuomet pirmas klausimas skambinant namiškiams į Lietuvą išsprūsta iracionaliai: „kas naujo namuose, t.y. Lietuvoje. Ar viskas gerai“?

Iš tiesų verta pamiršti visas su Lietuva susijusias nuoskaudas. Lietuva nėra kvaili viršinininkai, prastas moralinis klimatas ir vis dar neaukštas bendrasis vidaus poduktas – Lietuva yra tokia, kokią mes kuriame patys. Prabėgus metams šalies socialinis, politinis ir moralinis klimatas bus neabejotinai pasikeitęs. Kad vėliau nereikėtų kaltinti savęs dėl abejingumo savam kraštui, netgi gyvenant svetur būtina galvoti apie jo ateitį.

Juk neturėsime moralinės teisės naudotis Lietuvos gėrbūviu rytoj, jeigu nepadarysime bent menkos paslaugos jai šiandien.